

geWOON ANDERS

• VERENIGING GEMEENSCHAPPELIJK WONEN • MAART 2019

LVCW wordt '**Vereniging Gemeenschappelijk Wonen**'

Centraal Wonen **toen** - Gemeenschappelijk Wonen **nu!**

Bijzondere woongemeenschap in Wenen

INHOUD

- 02** LVCW wordt 'Vereniging
Gemeenschappelijk
Wonen'
- 03** Centraal Wonen **toen** -
Gemeenschappelijk Wonen
nu!
- 07** Zet je woondromen
(opnieuw) **in de steigers!**
- 09** Collumn:
Oostvaardersplassen
- 10** 'Waarom moeilijk doen **als**
het samen kan?'
- 10** **Gemeenschappelijk-
WonenDag 2019**
- 11** **Vinzirast-mittendrin in
Wenen**
- 13** **Gehoord-Gezien-Gelezen**
- 14** **Logeernetwerk**

Colofon

,Gewoon Anders' is het
blad van de Vereniging
Gemeenschappelijk Wonen

Abonnementen en losse nummers

Zie info achterflap
Voor een proefnummer mail naar
info@gemeenschappelijkwonen.nl

Redactieadres

Oosterweg 2c
1968 KN Heemskerk
Mail: redactie@ge@gmail.com

Redactie

Anna Dijkhuis
Heleen Toet
Flip Krabbendam
Co Aaij

Foto voorpagina

Tijd voor verandering

Vormgeving

Co Aaij

Druk

Drukkerij Pasklaar te Sittard

LVCW wordt 'Vereniging Gemeenschappelijk Wonen'

Al weer zo'n vijftien jaar geleden werd op de LVCW ledenvergadering besloten dat de vereniging er voor alle vormen van gemeenschappelijk wonen wil zijn, dus niet alleen "centraal wonen". Omdat we vonden en vinden dat alle vormen van gemeenschappelijk wonen bij de LVCW terecht moeten kunnen: centraal wonen, woongroepen, woon-werkgemeenschappen, eco-projecten, enz. Elke woongemeenschap waar men elkaar kiest, open staat voor iedereen en samen verantwoordelijk draagt.

Omdat 'centraal wonen' in onze naam staat, gaf dat na dit besluit toch nog regelmatig verwarring.

Daarom werd op de ledenvergadering van november 2017 besloten om dat in de verenigingsnaam duidelijk te maken en 'Landelijke Vereniging Centraal Wonen' te wijzigen in 'Vereniging Gemeenschappelijk Wonen'. 'Landelijk' hebben we uit de nieuwe naam weggelaten om niet te veel te lijken op de LVGO (Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen van Ouderen).

Voor een naamsverandering moeten statuten worden gewijzigd. We hebben de gelegenheid aangegrepen om de statuten flink door te spitten en ook meteen de beschrijving van wat de vereniging onder gemeenschappelijk wonen verstaat helderder te maken (zie onderaan dit artikel). De gewijzigde statuten zijn door de ledenvergadering van november 2018 aangenomen.

Volgens de nu vervangen statuten is de LVCW in 1982 opgericht. Door sommigen wordt ook gezegd dat de

LVCW in 1977 is opgericht, gelijk met CW Hilversumse Meent. Maar onlangs kwamen notulen van bijeenkomsten uit 1971-72 boven tafel, waarin al wordt gesproken van een 'landelijke vereniging' voor centraal wonen. De term 'centraal wonen' stamt, zoals al vaker in Gewoon Anders is gemeld, uit een artikel in De Nieuwe Linie in 1969.

Na bijna 50 jaar verdwijnt de naam LVCW. Een beetje pijn doet dat wel. Bij mij in ieder geval wel. En het is zeker even wennen.

Daarmee verdwijnt het begrip 'centraal wonen' natuurlijk niet.

We delen onze ervaringen ook met woongemeenschappen die andere aanduidingen gebruiken. De overeenkomsten zijn vaak groter dan de verschillen. Overal dupt met over het keuzeprocess van nieuwe bewoners, besluitvorming, behoud of verstreken van betrokkenheid, wat te doen met conflicten, aandacht voor elkaar en het milieu, enz.

PB, 23-02-2019

Uit de nieuwe statuten

Onder een woongemeenschap wordt verstaan:

- Bestaat uit drie of meer volwassenen, al of niet met kinderen, waarbij de volwassen bewoners (overwegend) geen bloedverwanten zijn;
- Men bewoont een huis of een groep bij elkaar behorende woningen met gemeenschappelijke ruimtes en voorzieningen;
- Men kiest er bewust voor om een woongemeenschap te zijn;
- Deelname is vrijwillig en bewoners kiezen elkaar;
- Er zijn gezamenlijke activiteiten en men streeft onderlinge betrokkenheid na;
- Bewoners hebben gelijke rechten, dragen gezamenlijke verantwoordelijkheid en er is gedeelde inzet;
- De besluitvorming is democratisch

Centraal Wonen **toen** - Gemeenschappelijk Wonen **nu!**

In 2015 zijn heeft de redactie van Gewoon Anders een begin gemaakt met het bezoeken van Centraal Wonenprojecten uit de begintijd. Hier is een hoop gemeenschappelijk wonen-ervaring opgedaan en dat leek ons interessant voor zowel initiatiefgroepen als bewoners van jongere projecten. Bewoners met een lange 'staat van dienst', maar ook de nieuwkomers doen hun verhaal en daar kun je als starters je voordeel mee doen.

Het materiaal dat wij als redactie mee naar huis namen is samengevat in een aantal GA nummers tussen 2015 en 2018. Leden van de redactie wonen gemeenschappelijk/Centraal en twee leden zijn ook al vele jaren consulent van de LVCW. Hun ervaringen worden gebruikt als aanvullende informatie. Dat groepen worden geconfronteerd met problemen was wel bekend. In de meeste projecten hebben bewoners oplossingen gevonden en maar in enkele gevallen heeft dit geleid tot (gedeeltelijke) opheffing van het project. Gelukkig maar.

Projectbezoek

Het plan om 'oude' projecten te bezoeken bleek best ambitieus. De redactie koos voor een flexibele, aanpak en nodigde zichzelf uit voor bijvoorbeeld een gezamenlijke lunch met een zo divers mogelijk (naar o.m. leeftijd, woonduur, huishouden) samengesteld groepje bewoners die hiertoe -en ook tot het beantwoorden van vragen- bereid waren. Graag ook een rondleiding natuurlijk. Dit heeft geleid tot vijf bezoeken en gesprekken met zowel jongere als

oudere, zowel 'doorgewinterde' als 'lentefrisse' Centraal Woners.

Het begon met een bezoek aan drie vroege projecten met, min of meer toevallig, het naar leeftijd derde project 'De Meenthe' in Tilburg als eerste, gevolgd door 'De Wandelmeent' in Hilversum, het eerste en 'De Banier' in Rotterdam het derde project. Het 'Drielandenhuis' in Haarlem werd iets later bezocht. Er is ook gebruik gemaakt van een recent artikel over CW Delft en ervaringen van diverse initiatiefnemers.

Centraal Wonen: een sociaal-ruimtelijk model

Het is bekend dat de ruimtelijke organisatie en de opbouw/ordening van de gemeenschappelijkheid nogal wat consequenties hebben voor de manier waarop de gemeenschappelijke activiteiten zich (kunnen) ontwikkelen. Zo zijn er projecten met alleen gemeenschappelijke ruimten 'op projectniveau' -het Deense model- en projecten waarbij de gemeenschappelijkheid gedifferentieerd is en er naast projectruimte ook

meerdere kleinere gemeenschappelijke zgn. cluster- of groepsruimtes, aanwezig zijn, al dan niet gekoppeld aan (en dus bestemd voor bewoners van) specifieke privé-woningen.

Het ligt voor de hand dat in relatief kleine project zoals De Meenthe alleen gemeenschappelijkheid op projectniveau aanwezig. Bij grotere projecten kom je vaak een gedifferentieerde opbouw tegen, maar niet altijd.

De idealen, de ideeën en de visie van de toekomstige bewoners vormen de sociale pijlers van een project dat vorm krijgt op basis van de gewenste **'aard, mate en differentiatie' van de gemeenschappelijkheid**. Het vereist heel wat overleg -en sociale vaardigheden- om tot een gemeenschappelijk 'woonbeeld' te komen, maar dan heb je ook iets 'in handen' én op papier waar een architect mee aan de slag kan én waar je op terug kunt vallen.

Dit is het eerste deel van deze rapportage die is opgedeeld in drie hoofdthema's:

- **Het sociale model**
- **Het gebouw/de vormgeving**
- **Het beheermodel**

Centraal Wonen begint altijd met een groep mensen die gezamenlijk willen wonen. Wat wil zo'n groep gemeenschappelijk (kunnen) doen, hoe is dat vormgegeven en hoe beheer je zo iets zelf? En hoe verliep het proces 'van toen naar nu' sinds de oplevering en gedurende het samen wonen? Welke ideeën van toen overleven, wat blijft en wat is er veranderd of staat ter discussie met de komst van medebewoners met andere ideeën?

Het sociale model

Hoewel er pas gemeenschappelijk gewoond kan worden als het gebouw er staat begint dit verhaal met het sociale model. Ideeën, dromen en de vertaling daarvan in haalbare programma's gaan immers vooraf aan de concretisering. Centraal Wonen (sinds kort Gemeenschappelijk Wonen) is inmiddels meer dan twee generaties 'oud' en heeft zich verder ontwikkeld in een veranderende samenleving. Kijken of en hoe dat

doorwerkt in motieven en verwachtingen van bewoners van het eerste uur en hoe die zich verhouden tot die van nieuwkomers is spannend. Wat verbindt een startgroep met nieuwe lichten? Wat bezield de eerste ‘generaties’ Centraal woners en wat is de invloed van hun ervaringen op oude idealen? In hoeverre zijn bijna een halve eeuw later motieven van de starters nog van toepassing in een zowel politiek als cultureel behoorlijk veranderde buitenwereld? Hoe gaan die verschillende ‘CWjaargangen’ binnen een project met elkaar om? Leren zij van elkaar, zo ja, wat?

Dat er verschillen zijn blijkt regelmatig tijdens diverse gemeenschappelijk wonen bijeenkomsten, zoals themamiddagen (LVCW, Omslag) en jaarlijkse Woongroependagen. Een duik in de archieven geeft een vrij overzichtelijk beeld van de vroege idealen, dromen en motieven.

Doorgewinterde Centraal woners en nieuwe instroom

Alle centraal wonen groepen worden geconfronteerd met de vraag: hoe vinden wij geschikte (nieuwe) medebewoners? Dat begint al tijdens de initiatiefase en gaat door tijdens het wonen. Een bewuste keuze voor gemeenschappelijk wonen is daarbij een voorwaarde. Dat maakt werving en kennismaking noodzakelijk. En selectie. Bij verhuurprojecten vereist dat afspraken met de verhuurder. Bij -al of niet gedeeltelijk-koopprojecten moeten daar afspraken over worden gemaakt tussen verkoper en vereniging. Een goed functionerend proces, waarbij regels niet alleen duidelijk zijn, maar ook in de praktijk worden gebracht, verhoogt de kans op ontspannen samenwonen. In De Banier bijvoorbeeld werkt men met het begrip ‘geïntegreerd’. Van toekomstige bewoners wordt verwacht dat zij al enigszins ‘geïntegreerd’ zijn en daar zelf moeite voor doen vóórdat zij er komen wonen. En dat werkt is de ervaring.

Kennismaking vooraf is cruciaal

Er zijn meer en minder intensieve vormen van kennismaking vooraf, maar dat investering daarin zich uitbetaalt is duidelijk geworden. Projecten die te passief zijn op dit gebied, bijvoorbeeld tijdens periodes met weinig gemeenschappelijke activiteiten, raken in de problemen als zij met leegstand te

maken krijgen en geen geschikte gegadigden (hebben) kunnen vinden. In enkele CWprojecten heeft de verhuurder de woning aan mensen verhuurt ‘die aan de beurt zijn’ volgens

Hoe dan ook, met nieuwe instroom haalt een project niet alleen nieuwe bewoners, maar ook nieuwe ideeën en verwachtingen in (het gemeenschappelijke) huis

hun regels, maar ‘niets met centraal wonen hebben’. Het komt zelfs voor dat een woningbouwvereniging zonder overleg bewoners ‘met een rugzakje’ (en vaak lastig gedrag) in een project plaatst. Een vrij nieuwe gemeentelijke regel. Voor bewoners van een project is dit op zijn minst belastend, maar het komt ook voor dat de continuïteit van een project hierdoor gevaar loopt. Hoe dan ook, met nieuwe instroom haalt een project niet alleen nieuwe bewoners, maar ook nieuwe ideeën en verwachtingen in (het gemeenschappelijke) huis. Naarmate nieuwe bewoners zich meer “geïntegreerd” voelen wordt dit merkbaarder. Een vrij algemeen menselijke neiging is om het -zeker in de ‘binnenwereld’- bij het oude te willen houden. De kans dat nieuwlichters op weerstand stuiten is dus vrij groot.

Digitalisering en gemeenschappelijkheid

Ruimte voor nieuwe ideeën ontstaat gemakkelijker als deze niet haaks op de oude staan, ze op een ontspannen manier worden gebracht en er ontspannen op wordt gereageerd. Zo heeft ieder lang bestaand project een antwoord moeten vinden op de digitalisering van de communicatie. Dat heeft tot nieuwe regels geleid; vaak gaat dat over het gebruik van mobieltjes. In Hilversum bijvoorbeeld is dat: (liever) ‘liever geen mobieltjes tijdens het gemeenschappelijke eten in de projectruimte’. Ook voor de clusterruimtes zijn hier afspraken over gemaakt; in één clustergroepjes is het zelfs verboden om je mobieltje mee te nemen tijdens het gezamenlijke eten. De info-verspreiding in projecten

verloopt nu voornamelijk via email, de tijd van afhankelijkheid van lijstjes en mededelingen op prikborden in een gemeenschappelijke hal lijkt echt wel voorbij.

Wat nieuwe (jongere) medebewoners op dit gebied vaak meebrengen is know how; zij zijn er mee vertrouwd. Medebewoners kunnen daar ook plezier aan beleven. “Als de oudere garde iets wil weten over moderne apparaten, ITC, dan is het **zij vragen, wij weten**” zegt de jongste aanwezige bewoonster tijdens het projectbezoek in de Banier. Dat is fijn, want als je “hier minder handig mee bent kun je in een afhankelijkere positie terecht komen”.

In een Centraal Wonenproject is deskundigheid en hulp bijna altijd letterlijk dichtbij. Dat hóeft geen ‘jongere’ te zijn natuurlijk, maar de kans dat dit soort hulp van iemand van een ‘nieuwere lichte’ komt is vrij groot. En dat het werkt komt ook doordat binnen CWprojecten “**de lijntjes veel korter zijn**” en het “**persoonlijke contact**” overeind is gebleven. Het zijn fundamentele **basisuitgangspunten van toene, die nog altijd van belang zijn.**

En werken! Want dat nieuwe manieren van communiceren naast voordelen ook nadelen met zich meebrengen bleek bijvoorbeeld ook in het Drielandenhuis, toen er maar één reactie kwam op het per mail aangekondigde bezoek van de GA redactie en de vraag wie daar bij betrokken wilde worden. Toen bewoners **persoonlijk werden benaderd** bleek dat er wél voldoende belangstelling was en dat mensen daar best tijd voor wilden vrijmaken.

Periodes van veel en weinig gemeenschappelijke activiteit

Tijd vrijmaken voor de gemeenschappelijkheid, dat is wel een dingetje. Hier worden verschillen tussen hoe het toen ging en hoe het nu gaat goed zichtbaar. ‘Oudgediende’ bewoners van de bezochte projecten vertellen dat er minder vaak gemeenschappelijke activiteiten zijn. Dat geldt vooral voor het ‘gezamenlijk dingen doen’ (zoals eten, feestjes, bar e.d.) in de daarvoor bestemde zgn. project- of centrale ruimte(n). Die worden in alle projecten minder, soms zelfs veel minder intensief gebruikt dan in de beginperiode. In het Drielandenhuis was “de projectruimte in de beginperiode eigenlijk te klein, maar dat is nu (mede hierdoor) niet

Opgeknapte projectruimte CWDelft - vroeger en nu

meer zo". In De Meenthe signaleren bewoners dit ook heel duidelijk: "er wordt niet meer zoveel gemeenschappelijk gedaan als vroeger". En in De Wandelmeent kun je "nog altijd gezelligheid" vinden in projectbar Het Luye Gat. Ook al is er "wel een (groot?) deel dat nooit naar de kroeg gaat". Terugkijkend is de conclusie hier toch ook dat "er minder gezamenlijk gebeurt dan in de begintijd". In de Banier is het moeilijker geworden om mensen te vinden voor bijvoorbeeld de barfunctie. Het is wel **"héél erg leuk en altijd gezellig"**, zegt de jonge bewoonster -naar jaren én woonduur- over de activiteiten in de gemeenschappelijke ruimte en de bar in De Banier. Maar toch wordt het lastiger om steeds weer bewoners bereid te vinden om de gemeenschappelijkheid draaiend te houden. Dit geldt eigenlijk wel voor alle bezochte projecten.

Tuin is meest intensief gebruikte gemeenschappelijke ruimte

Een duidelijke uitzondering hierop is de gemeenschappelijke tuin. In De Meenthe is daar "nog altijd genoeg activiteit, zeker in het seizoen". Op de onderhoudsdagen komen "genoeg mensen en wordt de dag altijd afgesloten in de centrale ruimte, **heel gezellig**". Ook in het Drielandenhuis is de gemeenschappelijke tuin de "meest intensief gebruikte gemeenschappelijke ruimte, **daar komt vrijwel iedereen**"; het is dé plek waar mensen elkaar ontmoeten! Dat geldt vooral voor de projecten waar de woningen en groepsruimten rondom de tuin zijn gesitueerd, zoals in Tilburg,

Haarlem en Rotterdam en werkt dit het sterkst.

Actieve periodes en nieuwe lichten

Bewoners van de eerste projecten hebben gemerkt dat periodes met weinig gemeenschappelijke activiteit en intensief gebruik van de gemeenschappelijke projectruimte elkaar afwisselen. In CWDelft is de ervaring opgedaan dat, na een tijd dat er weinig of niets te doen was in de gemeenschappelijke ruimte toch opeens een aantal bewoners de draad weer oppakten. Ook was het hier een actieve, nieuwe lichter die met de projectruimte aan de slag ging en een enorme visuele en sociale impuls gaf aan activiteiten op projectniveau.

“

Zolang één derde actief is, plus één derde regelmatig wat doet kan de gemeenschappelijkheid blijven draaien, ook al doet de rest weinig of niets

De 'doorgewinterde' bewoner weet dat die variatie erbij hoort. Dat je je niet meteen ongerust hoeft te maken als er een tijd wat minder gebeurt. Zij weten dat het vaker voorkomt. Een bewoonster van vertelt dat zij zelf **"periodes van er volop voor gaan en van zich terugtrekken kent"**. Maar **"hoe erg is dat? Dat is nog zo en dat kán"**. Ook in De Meenthe kent men dit verschijnsel.

Een in de beginperiode zeer **actieve bewoonster is "na een best lange tijd van weinig betrokkenheid nu (na jaren) weer energiek en actief aanwezig. Met heel veel plezier"**.

De vroege lichten herkennen dit vrijwel allemaal: de activiteiten in de gemeenschappelijke ruimte, die afhankelijk zijn van de investeringen van bewoners, maken slappe en actieve tijden door. Dat wisselt en hoeft niet zorgelijk te stemmen, **tenzij het aantal mensen dat nog iets wil doen té klein wordt en de tijdelijke afhakers niet (op tijd) terugkomen**. Ook De Banier is bekend met het verschijnsel dat "mensen opeens afknappen.....maar soms later weer actief worden en terugkomen". Hun ervaring is dat **"zolang één derde actief is, plus één derde regelmatig wat doet de gemeenschappelijkheid kan blijven draaien, ook al doet de rest weinig of niets"**.

Cluster- en groepsruimten minder kwetsbaar

Het lijkt erop dat kleinere gemeenschappelijke ruimten minder gevaar lopen op 'leegstand'. In Hilversum is er al vrij lang sprake van meer activiteit op clusterniveau dan op projectniveau. Ook tussen clusterruimtes, zoals het groepje veertigers, deels nieuwere bewoners die elkaar wat vaker opzoeken, "maar niet vaker dan de mensen van mijn eigen cluster". Sociale factoren zoals eetgewoonten en tijdstippen, de aanwezigheid van kleine kinderen e.d. zijn daarbij

medebepalend. Dat zie je duidelijk in De Banier, waar de clusterruimtes -anders dan in Hilversum en net als in Delft- niet gekoppeld zijn aan specifieke privéwoningen. Een bewuste keuze.

“Alles is binnendoor bereikbaar... met als voordeel vrije keus van wat je doet en met wie”. Er zijn lange gangen, maar sociaal werkt het nog altijd goed. De clusterruimten hier worden door verschillende groepjes gebruikt; **“de ervaring heeft geleerd dat een groep van tien behaapbaar is”**. Verschillende van deze ruimtes worden regelmatig gebruikt door goed draaiende eetgroepjes met namen als ‘Koken met Alcohol’ en ‘Fruits de Mer’. Of ze hebben een -al of niet tijdelijke - bestemming gekregen als speelruimte, logeerruimte en PC/ ICT ruimte.

Kleinere gemeenschappelijke ruimtes met daarin basale activiteiten zoals eten en dat in kleine groepjes hebben mogelijk minder te vrezen van het enorme aanbod en verleidingen van de zgn. belevingswereld daarbuiten.

Maatschappelijke en private motieven

De eerste decennia van Centraal Wonen werden gekenmerkt door zowel maatschappelijke betrokkenheid als de meer persoonlijke wens om privé contacten niet te beperken tot je huisgenoten. Ook, juist contacten die met (de organisatie van) het dagelijkse leven te maken hebben, van koken, wassen, kinderen verzorgen en zelfs deels samen opvoeden tot tuinieren en (tuin)feestjes vieren. ‘Méér dan alleen burens’ willen zijn als burens, dus elkaar zo nodig bijstaan en iets voor mekaar krijgen samen. Meer sociale contacten dichtbij, de korte lijntjes. Omdat het niet alleen handig is, maar ook gezellig(er). Leuker ook, voor zowel volwassenen als kinderen.

Opvallend is dat het woord gezellig meerdere keer wordt genoemd, ook door leden van de nieuwe lichte. Zij hebben daarvoor gedeeltelijk andere argumenten en verwijzen naar de sterk toegenomen ‘individualisering en verharding’ binnen de samenleving; ze zijn op zoek naar ‘verbinding’. Dat houdt ook verband met verander(en)de samenleefpatronen. Seriele monogamie is steeds gewoner geworden en met het toenemen van het aantal echtschei-

Eetgroepje in clusterruimte

Bankjes in de straat

dingen en het gegeven dat mensen steeds ouder worden is het percentage individuen dat woonruimte zoekt sterk gestegen.

Het steeds groeiende aanbod uitgaans- en recreatiemogelijkheden heeft, mede dank zij de toegenomen welvaart, tot gevolg dat de consument voortdurend wordt verleid -het gaat immers om een verdienmodel- en met het zgn. keuze-probleem wordt te maken krijgt. Dat mensen op de vraag waarom zij voor Centraal Wonen hebben gekozen antwoorden geven als **“het is hier niet zo individueel”** en **“veel jonge mensen hebben behoefte aan meer verbinding”** is niet zo verbazingwekkend. Een relatief nieuwe bewoonster

van De Wandelmeent zegt dat zij hier “heeft gevonden waar zij -onbewust- naar op zoek was. Verbonden zijn “met anderen in de directe nabijheid”. Als het ware in handbereik. Hoewel zij “als single in Amsterdam veel vrienden en een goed leven had” heeft zij, na een bezoek aan het project, besloten hier te gaan wonen. (“Best spannend, of ik gekozen zou worden” herinnert zij zich). Bewoners met Indische roots, die tot de starters behoorden, naar het buitenland vertrokken en zijn teruggekomen, vergelijken het wonen hier met de positieve kanten -levendigheid, gezelligheid, meerdere generaties!- van een extended family. Gezelligheid is sowieso een trefwoord, dat ook leden van de jongere, nieuwere generatie gebruiken.

Gezelligheid en verbinding en meer

Gezelligheid en verbinding, het zijn belangrijke kwaliteiten van een goed draaiend Gemeenschappelijke wonen-project. In de begintijd streefden veel CW groepen die een project willen starten naar een bewonerssamenstelling die enigszins ‘representatief’ -naar o.m. leeftijd, huishoudenstype, inkomens en opleidingsniveau- zou zijn voor de regio. Soms kozen groepen ervoor om een aantal bijzondere, vaak kwetsbare mensen op te nemen, zodat gemeenschappelijk wonen ook voor hen bereikbaar werd. In sommige projecten was tijdelijke accommodatie voor mensen-in-de-problemen opgenomen in het Programma van Eisen. De ervaringen die groepen hiermee hebben opgedaan hebben ertoe geleid dat men daarin

voorzichtiger is geworden. Dat het niet gemakkelijk is om dit soort best ambitieuze plannen te laten werken is een van de lessen die ervaren Centraal woners hebben meegemaakt. Nieuwe bewoners van nu, die kiezen voor gemeenschappelijk wonen hebben vaak

Gezelligheid en verbinding, het zijn belangrijke kwaliteiten van een goed draaiend Gemeenschappelijke wonenproject

vooral persoonlijke motieven. Anders dan vroeger zijn zij vaak niet zozeer op zoek naar een partner, maar willen wél “**minder individueel**” wonen, met “**meer verbinding**”. Dat is niet nieuw.

Meer verbinding, daar zocht ook het echtpaar al dat nu al vijftig jaar “naar volle tevredenheid” in de Wandelmeent woont naar. Daarom hadden zij al eerder met hun burens de schutting tussen de tuinen geslecht. Dat voelde toen als “een symbolische daad” en was een “natuurlijke stap” naar gemeenschappelijk wonen.

In het volgende, tweede gedeelte wordt gekeken naar goede, minder goede en disfunctionele ruimtelijke oplossingen voor de gemeenschappelijkheid. En de verschillende manieren waarop werving, kennismaking en selectie van nieuwe bewoners -met meer of minder succes- worden aangepakt komt daarin ook aan bod.

AD

Zet je woondromen (opnieuw) in de steigers!

Het is fantastisch om je eigen woonomgeving vorm te geven met een groep mensen. Het is levendig, het geeft kracht en heel veel mogelijkheden. Samen bereik je zoveel meer dan individueel: gemeenschappelijke ruimtes, bijzondere activiteiten, dagelijkse dingen delen, elkaar helpen waar nodig en nog veel meer. Wij van Bureau Viertel zijn fan van gemeenschappelijk wonen en we wonen zelf al meer dan vijftien jaar op deze manier.

Op 1 mei 2015 werd Iewan opgeleverd: een woongebouw opgetrokken uit houtskeletbouw, stro en leem. Zelfvoorzienend qua energie, met een eigen waterzuiveringstelsel en hergebruik van water voor wassen en het doorspoelen van de toiletten. We hebben met zijn allen woonruimte gecreëerd voor 25 huishoudens van verschillende grootte, met daarbij nog een gemeenschappelijk en ecologisch buurthuis, logeerkamers en een gezamenlijke tuin en dakterras. Binnen de sociale huursector, dus betaalbaar voor ons.

De droom voor Iewan ontstond zeven jaar eerder aan een keukentafel in woonwerkpand de Refter in Ubbergen. We wisten toen nog niet hoeveel werk ons te wachten stond, maar we gingen ervoor. Al doende leerden we, met hier en daar hulp van deskundigen.

Toen onze woonplek klaar was, kwamen er al snel losse dromers, initiatiefgroepen, gemeentes en woningcorporaties om naar onze ervaringen vragen. Daar gaven en geven we graag gehoor aan. We willen zoveel mogelijk gemeenschappelijke woondromen in de steigers helpen en eraan bijdragen dat mooie projecten niet stranden door

valkuilen waar je helemaal niet in had hoeven lopen. Een praktische, van tevoren goed doordachte organisatie zorgt ervoor dat de dromen ook werkelijkheid kunnen worden.

Bureau Viertel biedt presentaties en rondleidingen aan gemeentes en woningcorporaties om hen te enthousiasmeren over gemeenschappelijk wonen in zelfbeheer en (waar nodig) hun angsten en vooroordelen weg te nemen. Inmiddels zijn zo'n 45 woningcorporaties en ongeveer net zoveel gemeentes bij ons langs geweest. Zonder uitzondering gaan ze enthousiast weg.

Voor losse dromers en nieuwe initiatieven organiseren we een paar keer per jaar de ‘Zet je dromen in de steigers’-dag waar we in één dag een overzicht geven van wat je te doen staat om goed beslagen met je initiatief ten ijs te komen. Ook geven deze dagen de gelegenheid om gelijkgestemden te ontmoeten om mee samen te gaan werken. Er hebben al zo'n tweehonderdvijftig mensen aan deze dagen meegedaan en de dagen bruisten van het enthousiasme en de herkenning. Het kan wél! Op zaterdag 13 april dit jaar is de volgende bijeenkomst.

Als vervolg op de ‘Zet je dromen in de steigers’-dag bieden we workshops om dieper op de materie in te gaan: een visie maken, een programma van eisen opstellen, besluitvormingsmethoden en vergadertechnieken, hoe stel je een bewonersgroep samen en hoe werk je samen aan groepsvorming. Voor de visie, organisatie en het programma van eisen als 3 in 1-pakket hebben we ook de woonkrachtraining ontwikkeld in samenwerking met de Woningbouwvereniging Gelderland (WBVG). Als je met

je groep de hele training volgt en alle opdrachten uitvoert, kun je de boer op met je project. En vanaf 2019 gaan we zelfs internationaal: we geven een aantal workshops voor de vereniging Samenhuizen in Brussel en organiseren een ‘Zet je dromen in de steigers’-vakantie in Frankrijk. Meer informatie vind je op onze website.

De aanpak die wij hanteren bij al onze workshops en trainingen is concreet en praktisch, en we besteden veel tijd aan het vinden van de juiste interactieve werkvormen. Ons doel is altijd om de deelnemers daadwerkelijk een flinke stap verder te brengen en we zetten ze daarvoor net zo flink aan het werk. Daarnaast zit er altijd een element van humor in onze workshops. Na afloop krijgen we vooral te horen dat deelnemers blij werden van ons enthousiasme, de informele maar toch professionele sfeer en, om een deelnemer te quoten, “de strakke doch liefdevolle organisatie”.

Als de woningen klaar zijn, begint het gemeenschappelijk wonen pas echt. Om plezier te blijven houden in het samen wonen, is het belangrijk om daar aan te blijven werken en bij te sturen waar nodig. We merken dat bestaande woonprojecten na verloop van tijd soms wel een frisse impuls kunnen gebruiken. De betrokkenheid van de bewoners is niet meer wat het geweest is, de vergaderingen geven geen nieuwe energie en misschien vragen bewoners zich wel eens af: waarom wilden we dit ook al weer?

Daarom geven we nu ook trainingen om bestaande woon-gemeenschappen te helpen hun vergaderingen, organisatie en onderlinge betrokkenheid te verbeteren en opnieuw lol te krijgen in het gemeenschappelijk wonen. Voorbeelden van workshops zijn:

Effectief vergaderen, en dat het dan ook nog gezellig blijft

In deze workshop geven we eenvoudige, maar zeer effectieve vergadertips en voorbeelden van werkvormen waardoor vergaderingen sneller gaan, leuker zijn en besluiten ook daadwerkelijk gedragen worden.

Visie opfrissen: waarom wonen we hier ook alweer?

Door gemeenschappelijk te wonen kun je veel voor elkaar krijgen, maar er moet wel een duidelijke visie zijn van wát je dan precies voor elkaar wilt krijgen. Bij veel projecten vervaagt die visie in de loop der jaren – als die er al ooit was. In deze workshop krijgt de groep snel een beeld van de punten waar iedereen vol voor wil gaan, en hoe deze punten praktisch ingevuld kunnen worden. Ook krijgt de groep ideeën mee over hoe de visie in de toekomst levend kan worden gehouden.

Besluitvorming: welke mogelijkheden zijn er en wat past bij ons?

Het besluitvormingsproces is een belangrijke pijler waarop een woonproject rust. Een goed besluit wordt door de hele groep gedragen en ook uitgevoerd, en zorgt voor een sterkere in plaats van een verdeelde groep. Toch is dit vaak een ondergeschoven kindje en wordt er gewoon gedaan “wat er altijd gedaan wordt”. In deze workshop krijgt de groep inzicht in welke vormen van besluitvorming er zijn, wat de voor- en nadelen zijn en oefenen we met de besluitvormingsmogelijkheden. De workshop maakt je ervan bewust of en hoe je besluiten neemt en hoe je dat proces op een speelsere manier vorm kan geven.

Groepsvorming: met wie wonen we ook alweer?

Natuurlijk ken je je burens als je in een gemeenschappelijk woonproject woont. Maar wanneer de alledaagse besloomingen zoveel tijd innemen dat er geen sprake meer is van een gemeenschappelijk gevoel, is het misschien tijd om daar eens bij stil te staan. Een vrolijke bijeenkomst waarbij je je co-woners eens op een andere manier leert kennen en de gemeenschapszin weer wakker gemaakt wordt.

Kunnen we iets betekenen jullie project? Of zitten jullie met een heel andere kwestie? Laat het ons vooral weten, we maken ook workshops op maat en in overleg. En als we ergens niets mee kunnen, proberen we je naar de juiste persoon door te verwijzen.

Vragen? Meer info? Vraag gerust:
info@bureauviertel.nl en bureauviertel.nl.

Kim Verheugen

COLUMN

Oostvaardersplassen

Driftig druk ik het nieuws weg en smijt de afstandsbediening aan de kant. ‘Waarom doe je dat nou?’ vraagt mijn puber. ‘Ik kan het niet meer aanzien wat ze met de Oostvaardersplassen doen. Moet je kijken... zoveel dieren die er ellendig aan toe zijn en dan gaan ze ook nog zoveel herten afschieten.’

Hij kijkt me aan en neemt even adem alsof hij het lastig vindt wat hij wil zeggen. Zijn antwoord schokt me: ‘Dan had je er wat aan moeten doen toen het nog kon.’ Even sta ik perplex te kijken naar mijn kind. Mijn kleine knulletje is een man aan het worden en deze man heeft een mening. ‘Greta uit Zweden,’ zegt hij. ‘Google die maar eens’.

Als je wilt weten hoe het voelt om als volwassene een verbale draai om de oren te krijgen van een kind, google dan even de woorden: Greta Tunberg Zweden klimaatop Polen...

Greta vindt dat wij volwassenen haar toekomst aan het verknallen zijn door onvolwassen beslissingen te nemen. Dit gaat ten koste van onze planeet en de toekomst van onze kinderen en klein kinderen.

Ik hoef niet lang na te denken om de link te leggen tussen dat wat mijn zoon zei over Greta Thunberg en de Oostvaardersplassen. Vroeger waren de juf en mama het die het altijd beter wisten, nu moet ik mijn kind gelijk geven. En ondanks dat ook ik een corrigerende tik van hem krijg, word ik overvallen door een gevoel van trots.

Toen ik kind was zei mijn grootvader dat ik moest genieten van de natuur om ons heen. Volgens hem was het onzeker hoe lang we dat nog zouden kunnen. Hij kwam niet in opstand. In '92 werden er een veertigtal herten zonder toestemming uitgezet in een gebied waar geen eigenaar was en derhalve ook bescherming niet van toepassing was. Hoewel er toen al kritische noten werden geuit en ik al lang volwassen was kwam ik niet in opstand.

Ik zit nog in mijn overpeinzing als puber van boven gilt: ‘Oh ja en Bambi wist het ook al.’ ‘Wat heeft een tekenfilmkarakter er nu weer mee te maken?’ mompel ik en zie even het lieve snoetje van Bambi voor me.

‘Mensen zijn wreed,’ gilt hij weer vanaf boven. ‘Hans Klok had gelijk toen hij zei dat het niets meer was dan een dierentuin met een hek eromheen. Het is dan wreed om te zeggen we stoppen met voeren.’

Ook hierin heeft hij gelijk. Wij mensen zijn wreed. Ja, soms ook de mensen die zeggen dat ze het beste voor hebben met dieren. Het is vragen om problemen als je dit stukje ‘gecultiveerde’ natuur aan zijn lot over laat. Ik besluit de uitdaging aan te gaan met mijn betweterige puber. ‘Oké, kom maar op... wat is jouw oplossing dan?’ ‘Nou een eerste begin zou zijn dat Staatsbosbeheer, boswachters, biologen, overheid en provincie gewoon met het schaamrood op de kaken toegeven dat ze fout op fout op fout hebben gemaakt.’

‘En dan?’

‘En dan moeten ze om de tafel gaan zitten met al die mensen die al lang met oplossingen zijn gekomen.’

‘Oplossingen?’

‘Ja natuurlijk,’ sist hij. ‘De oplossing is al lang geopperd, maar jullie volwassenen hebben soms echt bananen in die oren.’

Greta en mijn puber hebben gelijk:

Wij volwassenen zijn ergens tijdens het opgroeien kwijt geraakt waar het werkelijk om draait. In plaats van te doen wat we moeten doen kijken we eerst naar wat het kost en wat het ons oplevert. Het wordt tijd dat we eens echt volwassen worden en met het schaamrood op de kaken leren van onze fouten.

'Waarom moeilijk doen als het samen kan?'

Praktijkvoorbeelden verzamelen voor de publicatie van een inspiratieboekje.

'Waarom moeilijk doen als het samen kan?' is een bekende Loesje-tekst. Toch blijkt in de praktijk dat samen leven, samen werken en samen beslissingen nemen, niet altijd makkelijk is. De Vereniging Gemeenschappelijk Wonen (voormalig LVCW) gaat daarom op onderzoek uit: hoe kan je het samenwonen in woongemeenschappen makkelijker en prettiger maken? Op basis van de honderden jaren aan ervaring maken we een boekje met voorbeelden van wat woongemeenschappen doen om het samenleven zo plezierig mogelijk te maken. En daar hebben we uw hulp bij nodig!

Wij roepen woongroepen, woongemeenschappen, ecodorpen, CPO-projecten en andere wooncollectieven op om onze enquête in te vullen op: www.gemeenschappelijkwonen.nl/uitwisseling. Ook zijn we van plan een aantal woongemeenschappen te benaderen voor een telefonisch interview.

Het inspiratieboekje zal worden gepubliceerd op de website van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen en wordt daarmee gratis toegankelijk.

Waarom een inspiratieboekje?

Tijdens een themamiddag op de landelijke ledenvergadering van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen in november 2018 is met verschillende woongemeenschappen gesproken over hoe je elkaar op een goede manier kan aanspreken als er iets aan de hand is. Hier werd besproken dat naast het stimuleren van een aanspreekcultuur, duidelijke afspraken en procedures belangrijke randvoorwaarden zijn om prettig met elkaar samen te kunnen wonen en leven. Veel woongemeenschappen bleken al inspirerende procedures en gewoontes te hebben ontwikkeld. Tijdens de themamiddag is het idee ontstaan om ervaringen uit te wisselen over hoe je op een prettige manier met elkaar kan samenwerken in woongemeenschappen. Om die reden is een werkgroep gestart die middels een enquête praktijkvoorbeelden verzamelt om deze te bundelen in het inspiratieboekje 'Waarom moeilijk doen als het samen kan?'.

Waar gaat de enquête precies over?

Op hoofdlijnen gaat de enquête, bestaande uit 12 vragen, over:

- De gezamenlijke woonvisie en werving;
- Omgangsvormen en betrokkenheid;
- Initiatieven en besluitvorming;
- Vertrouwenskwesaties en conflictsituaties.

Wij hopen dat uw bestuur of een aantal bewoners de tijd wil nemen om de vragen van de enquête te beantwoorden.

Wij houden alle deelnemers op de hoogte over de vorderingen van het inspiratieboekje.

Hier vind je de enquête:

<http://www.gemeenschappelijkwonen.nl/uitwisseling>

Namens de Werkgroep Uitwisseling van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen - uitwisseling@gemeenschappelijkwonen.nl

GemeenschappelijkWonenDag 2019

Op zaterdag 18 mei openen – op al weer de elfde GemeenschappelijkWonenDag – honderden woongemeenschappen in Europa hun deuren.

Doe mee met deze (middag)dag om zowel jullie woongemeenschap als gemeenschappelijk wonen in het algemeen bekender te maken. Om te laten zien hoe aantrekkelijk het is om zo te wonen.

Meld jullie aan op www.gemeenschappelijkwonendag.nl

Vinzirast-mittendrin in Wenen

Een bijzondere woongemeenschap

Een bestaand pand in het midden van Wenen: 'Mittendrin'

Eetcafé

Noodopvang

Het dakatelier

Het overdekte terras

In deze bijdrage wil ik laten zien hoe 'gemeenschappelijk wonen' kan worden vormgegeven. Dit om bewoners te inspireren die een nieuw project willen opzetten. Hierbij zal ik kijken naar de:

- schaalniveaus en voorzieningen
- bewonersgroep
- ontsluiting
- en de aansluiting met de omgeving

Ook zal ik aandacht besteden aan een 'extra', een kwaliteit die niet gevraagd wordt maar die evengoed een bijdrage kan leveren aan deze woonvorm.

Algemeen

Ontwerp:

Gaupenraub +/- en studenten

Landschapsarchitectuur:

BOKU-Wien

Prof. Lillie Licka en studenten

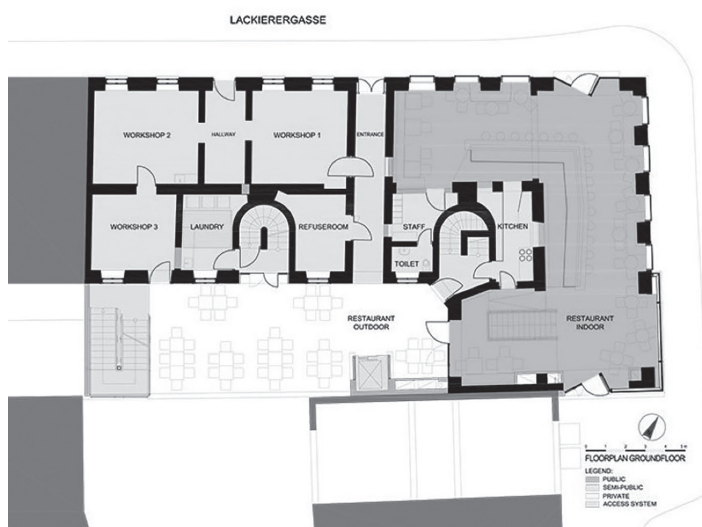
Het project is gevestigd in een verbouwd pand van in de binnenstad van Wenen. Er wonen 20 voormalig daklozen en 8 studenten. Het is tot stand gekomen door de inzet en samenwerking van studenten van de Technische Universiteit, vrijwilligers en daklozen, met behulp van leningen en schenkingen, en dankzij de levering van arbeid en bouwmaterialen de aannemer. Het project werd opgeleverd in 2013.

Schaalniveaus en voorzieningen

De basiseenheid is een driekamer woning met gelijkwaardige vertrekken, bedoeld voor drie volwassenen. Per verdieping hebben drie woningen een gemeenschappelijke eetkeuken en woonkamer.

Op de begane grond bevinden zich voorzieningen voor alle bewoners, zoals een eetcafé, werkplaatsen, een naaiatelier en een wasserette. Aansluitend aan het eetcafé is voorzien in een overdekt terras op de binnenplaats.

Er zijn nog meer voorzieningen voor het gehele project: op de verdiepingen vindt men bijvoorbeeld studieruimten

Plattegrond begane grond

Plattegrond van de verdiepingen

en op de derde verdieping bevindt zich een zogenaamd dakatelier met dakterras, en met daarboven nog een studio. In de kelder van het gebouw is een noodopvang ingericht voor daklozen.

De bewonersgroep

Het project is opgezet voor het samenwonen van studenten en daklozen. In elke driekamerwoning wonen daarom twee voormalig daklozen en een student. Zij wonen samen op voet van gelijkheid, er is geen sprake van hulpverlening. Een voorbeeld van wat we in Nederland een 'magic mix' noemen.

Ontsluiting

We volgen de ontsluiting van de openbare ruimte tot aan de het privévertrek, om te zien of alle gemeenschappelijk gebruikte ruimten 'in de loop' liggen. Op bovenstaande plattegrond van de begane grond zien we een smalle gang vanaf de 'Lackierergasse' naar de binnenplaats loopt. De toegang. In hoeverre deze zicht biedt op de algemene gemeenschappelijke ruimte, het eetcafé (het rechter gebied) valt te bezien. Hoewel, bij het thuiskomen kan men vanaf de straat naar binnen kijken om te zien of het de moeite waard is om hier even te buurten.

Wie een beter idee wil hebben van wat zich hier afspeelt, kan door het eetcafé heen lopen, van de deur aan de straat, naar de deur die leidt naar de (overdekte) binnenplaats. Intussen blijft het onduidelijk wat zich afspeelt in het dakatelier, maar mogelijk worden de speciale activiteiten die hier gepland zijn, beneden aangeplakt.

Van de op de verdiepingen gelegen studieruimten (zie rechter illustratie) kan men alleen een glimp opvangen als men een woning heeft aan het (inpan-dige) rechter trappenhuis. Wie een woning heeft aan het linker trappenhuis heeft hier niet langs.

Dan het lagere niveau: de gemeenschappelijke eetkeuken en woonruimte. Per verdieping is er zo'n ruimte, bedoeld voor de bewoners van de betreffende verdieping, zo'n 8 of 9 personen (het licht grijze gebied). Om op de verdieping te komen kan men de trappenhuisen gebruiken. Maar ook hier geldt weer dat degenen die aan het 'verkeerde' trappenhuis wonen, het linker, hier niet mee in contact komen. Maar er is hier sprake van een dubbele ontsluiting: daardoor is het ook mogelijk de nieuwe buitentrap te nemen, en dan heeft men vanaf de galerij een goed zicht op eventuele activiteiten in de gemeenschappelijke eetkeuken en woonruimte.

Wat misschien in de weg kan staan van een goed gebruik van de gemeenschappelijke eetkeuken en woonkamer is de ongelijkheid tussen bewoners die aan het rechtertrappenhuis wonen, zij kunnen binnendoor naar deze ruimten, terwijl de andere bewoners van de verdieping hier alleen kunnen komen via de galerij, dus door de buitenlucht.

Extra: elkaar ontlopen

Aan de dubbele ontsluiting ligt een gedachte ten grondslag. Men veronderstelde namelijk dat het samenwonen van twee geheel verschillende soorten mensen, studenten en voormalig daklozen, door een verschil in leefstijlen, wel eens tot spanningen zou kunnen leiden.

Een dubbele ontsluiting zou bewoners de kans geven elkaar te ontlopen.

Aansluiting met de omgeving

Het eetcafé is niet alleen bedoeld voor bewoners, het staat open voor buitenstaanders. Dit opent mogelijkheden voor contact tussen bewoners en stads-genoten. En het dakatelier kan voor diverse manifestaties of tentoonstellingen besproken door 'niet bewoners'. Deze kunnen dan op het aangrenzende dakterras in contact komen met bewoners.

Nawoord

In deze bijdrage heb ik alleen gekeken naar hoe het project is vormgegeven. Voor een antwoord op de vraag of de opzet werkt en of voorzieningen functioneren. In veel projecten voor gemeenschappelijk wonen is, vooral in de begintijd, geëxperimenteerd met de opvang van mensen die om wat voor reden dan ook uit de boot zijn gevallen. Daardoor weten we hoe moeilijk dit is. Voor meer info over achtergronden en het functioneren van het project wil ik daarom graag verwijzen naar:

<https://www.youtube.com/watch?v=6V6ZY8A1Pes>

Bronnen

Brochure: 'at home, collectief bouwen en wonen', uitgave van het Deutsches Architekturmuseum, 2018

- <https://www.youtube.com/watch?v=6V6ZY8A1Pes>
- <https://www.progress-online.at/artikel/%E2%80%9Emitten-drin%E2%80%9C-f%C3%BCr-ei-nen-tag>

FK

Gehoord-Gezien-Gelezen

Kiezen van nieuwe bewoners

In Welgemeent, het projectblad van De Wandelmeent in Hilversum, wordt altijd uitgebreid verslag gedaan van allerlei vergaderingen: die van de bewoners, van het stichtingsbestuur, van het verenigingsbestuur en van diverse commissies. In een van de recente nummers viel mij een verslag op van een 'keuzeprocess' van een nieuwe bewoner dat nauwkeurig en stapsgewijs beschreven is. Het gaat hier om een cluster (groepje) waar vier volwassenen een nieuwe bewoner zoeken.

1. Eerst stemmen zij met elkaar af hoe zij hun cluster en hun clusterleven zien. Heel verschillend, maar de gemeenschappelijke deler blijkt dat ze hier met plezier wonen en de meerwaarde van verbinding zien. Streven naar 1 x per week samen te eten.
2. Voorkeur gaat uit naar een man, 35 – 65 jaar, die behalve op clusterniveau ook actief deelneemt aan activiteiten op straatniveau. Zij vragen iemand (van een andere cluster) als 'keuzeprocessbewaarder'.
3. Dan wordt de straat via app ingelicht over de vacature. Er reageren 2 mensen.
4. Die worden uitgenodigd voor een gesprek. Uit de motivatiebrief en het gesprek met 'deze aardige straatgenoten' besluit men dat ze niet in het profiel passen.
5. De kandidatenlijst bekijken en een advertentie zetten

op woongroep.net. Op die site zien ze iemand die de aandacht trok, die vervolgens reageert en waarmee een gesprek volgt. Meninge zijn verdeeld.

6. Veel reacties op woongroep.net. De meesten krijgen een vriendelijke mail en het verzoek te solliciteren.
7. Vijf kandidaten komen op bezoek op een maandag en een week later nog vier andere. Daarna maken ze met vier mensen die ze wat beter willen leren kennen individuele eetafspraken.
8. Na afloop bespreken ze hun persoonlijke voorkeur en kijken daarbij ook steeds naar de dynamiek van hun cluster. Waar mogelijk is de procesbewaker aanwezig bij de afspraken, maar ze stemmen steeds tussendoor af over ontmoetingen, afwegingen, eventuele aanpassingen en voortgang.
9. Uiteindelijk voelt ze zich allen het beste bij dezelfde kandidaat: die bewust kiest voor de Wandelmeent en goed pas in het cluster. De keuze is makkelijk en unaniem.

'Het was een enerverend keuzeprocess, met onverwachte wendingen en een mooie uitkomst. We hebben elkaar in deze periode goed kunnen vinden en het proces constructief met elkaar gevoerd. Dank H. voor jouw heldere begeleiding. En we hebben een fijne buurman gevonden; een verrijking voor ons cluster en voor de straat.'

LINQ

Indrukwekkende zesde plek voor studententeam Eindhoven in Dubai

In Gewoon Anders nr. 132 van juli 2018 schreven wij: **Een huis dat mensen samenbrengt.** Het ging over het studententeam van de Technische Universiteit die mee ging doen met de wedstrijd om een vernieuwend en duurzaam huis te bouwen in Dubai.

Na drie jaar van voorbereiding en het bouwen van (de bovenste verdieping van) hun huis LINQ in Dubai eindigde het studententeam VIRTUe van Eindhoven als 6e! Een indrukwekkend resultaat omdat ze het - als nieuwkomers - moesten opnemen tegen teams met meer ervaring. Bovendien wonnen zij de 2e prijs op het gebied van communicatie (gemeenschappelijke ruimte) en transport (fietsen en zonneauto voor de deur). Zij vonden dat duurzaam ook een sociale kant moest hebben en ontwierpen een appartementen-

Gehoord-Gezien-Gelezen

ten-gebouw voor expats, die elkaar tegen moesten komen, samen aan de verticale binnen- moestuin werken of ervan plukken, ook eens een fiets gebruiken of een zonneauto.

De opmars van 'anders wonen' en Golf van nieuwe initiatieven

Dit waren in het oog springende koppen van teksten in de laatste nummers van ZOZ van Omslag over al die nieuwe initiatieven die er overal in het land ontstaan. Over groepen die zelf een huis willen bouwen, over huurders die zelfbeheer willen verwerven als woon-coöperatie. Als je zelf geen geld hebt blijft de financiering een probleem nu zelfs de (sociale) Triodosbank geen wooncoöperaties financiert en ook niet meer aan nieuwe woonverenigingen geld wil lenen. Sinds enige jaren gloort er hoop voor nieuwe groepen: de Duitse GLS-bank.

Ecodorp Boekel kan gaan bouwen

Is nieuws in ZOZ 149. Bij de notaris is eind november de acte getekend voor de aankoop van 1,45 ha grond van de gemeente. Kost € 1.08 miljoen. Met € 200.000.- subsidie van de provincie Noord Brabant en een investering van, € 900.000.- van het Nationaal Groenfonds is het voldoende voor de realisatie van een dorpje met 30 zeer duurzame woningen. Er komen huurwoningen, een buurthuis, werkplaats en kantoren; mogelijkheden voor eigen voedsel-, energie- en drinkwatervoorziening, ecologische waterzuivering en duurzame ondernemingen. Bij de bouw worden nieuwe materialen gebruikt als testcase voor grootschaliger toepassing. Eens per maand is er een rondleiding met uitleg van de toekomstplannen. www.ecodorpboekel.nl.

HT

LOGEERNETWERK voor leden

De aangeboden logeermogelijkheden zijn bedoeld voor inwoners van CW (en andere aanverwante woongemeenschappen) Willekeurige lezers van dit blad die een goedkoop vakantie adres zoeken moeten we helaas teleurstellen!

Aanvullingen en wijzigen graag doorgeven aan info@gemeenschappelijkwonen.nl

C.W. Woonvorm van de Toekomst, Amersfoort

Vier twee persoons kamers, kookgelegenheid aanwezig, zelf linnengoed meenemen.

De Groene Gemeenschap, Amsterdam

Logeergelegenheid met 2-persoons slaapbank. Beschikbaar: beddegoed, handdoeken en een geïnformeerde discussie over de gesel van het toerisme in Amsterdam (geen opt-out). Natuurlijk schuif je ook gewoon aan in de gemeenschappelijke keuken. Wederdienst: het aanbieden van gratis solidaire overnachting in de woongemeenschap van de gasten aan ons of anderen.

C.W. Katerstraat, Den Haag

De logeeruimtes zijn beschikbaar voor leden van de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen, m.u.v. de maanden juni, juli, augustus en van 15 december t/m 15 januari. (In deze perioden zijn de logeeruimtes uitsluitend beschikbaar voor contacten van leden van CW Katerstraat.) Verdere informatie op de website van CW Katerstraat. N.B. Reserveren kan alleen via de website.

C.W. Houtwijk, Den Haag

Wij hebben 3 eenvoudige 2 persoons logeerkamers waarvan 1 logeerkamer een wc en douche er tegenover heeft. Er kan gebruik gemaakt worden van een gemeenschappelijke huis/eetkamer.

C.W. Drielandenhuis, Haarlem

Wij hebben drie logeerkamers, waarvan 1 op de eerste etage, met 2 bedden en twee aan elkaar geschakelde logeerkamers op de begane grond met elk twee bedden, en 1 babybedje. Er zijn 2 badkamers, met douche en toilet.

Gasten van bewoners of van het CW logeernetwerk dienen te zorgen voor dekbedhoezen, onderlakens en slopen. Aanwezig zijn: dikke en dunne dekbedden, fleecedekentjes, elke kamer 1 waterkoker, wc papier, kopjes, thee en nescafe. Er kan niet gekookt worden.

De kamers dienen de dag van vertrek om 12 uur weer netjes opgeleverd te zijn.

C.W. Romolenpolder, Haarlem

1 logeerkamer met 4 slaappleatsen en een kinderbed, kookgelegenheid, tv, dvd-speler, balkon aan de tuin, toilet op de gang, geen douche. S.v.p. zelf linnengoed meebrengen. S.v.p. minimaal 3 dagen van te voren reserveren.

C.W. De Hilversumse Meent, Hilversum

Drie logeerkamers op de eerste verdieping, met elk hun eigen opgang, douche en toilet. 2 bedden per kamer. Dekbedden en kussens aanwezig, zelf lakens en kussens meenemen. Gebruik van keuken in overleg.

C.W. Circa, Leeuwarden

Logeerkamer met tweepersoonsbed eigen douche en toilet (past e.v. nog wel een kinderbedje naast) In de gemeenschappelijke ruimte kan men koken en zitten. Wel eigen eten e.d. meebrengen of anders in overleg.

C.W. Opaalstraat, Nijmegen

1 logeerkamer met 2 bedden en sanitaire voorziening.
Van te voren melden.

C.W. Kastanjehof, Nijmegen

Logeerkamer met twee eenpersoonsbedden, WC en bad/douche. Beperkte eetmogelijkheden. Geen roken, wierrook, kaarsen, enz. Alleen voor bewoners van CW-projecten die deelnemen aan het VGW-logeernetwerk. Logeren en kosten conform de wederkerige logeerregeling van het C.W. van de gasten. Zelf lakens, slopen en handdoeken meenemen (tenzij anders afgesproken).

Verdere informatie op de logeernetwerk web-pagina van CW Kastanjehof

C.W. De Banier, Rotterdam

Logeerkamer met eigen douche, toilet, koelkastje en balkon. Tweepersoonsbed.

C.W. Zevenkamp, Rotterdam

We beschikken over drie logeerkamers, waarvan één luxe met douche, toilet, kookruimte en tweepersoons bed en twee eenvoudige met 2 losse bedden en wastafel, en toilet elders. Boeking kunnen via de website cw7.nl of via de directe link cw7.nl/index.php/formulieren/reserveer-logeerkamer

C.W. Westervoort, Westervoort

Centraal Wonen Westervoort beschikt over één logeerkamer met twee éénpersoons bedden. Je hebt toegang tot eigen douche met toilet op de gang. Er is vlakbij een bushalte waardoor je bijvoorbeeld snel in Arnhem zit waar veel te doen is.

C.W. Zwolle, Zwolle

CW Zwolle "het Middelblok" heeft drie logeerkamers met resp 1x2, 2x1, 3x1 bedden, plus twee badkamers met douche/toilet. Er is geen keuken, wel een magnetron en mogelijkheid om koffie en thee te maken. Graag zelf linnengoed meenemen, bedden en dekbedden aanwezig. Een sauna hoort tot de mogelijkheden. Wifi beschikbaar. Bushalte op 100 meter.

Zie voor contactgegevens en kosten de website van de woongemeenschap of www.gemeenschappelijkwonen.nl/logeernetwerk

Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Postbus 19163, 3501 DD Utrecht
Telefoon: 06-13015869
Bank: NL69 INGB 0002015796
Internet: www.gemeenschappelijkwonen.nl
Mail: info@gemeenschappelijkwonen.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden
- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden. In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens). Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Donateurschap: € 12,00
Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Losse abonnementen: € 10,00 (opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Peter Bakker (voorzitter)
Marcel Leentvaar (secretaris)
Gerard Franse (penningmeester)
Bram Arnold (gewoon lid)

Bureau

Tienta Verlegh

Algemene informatie

Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:

- Adressen aangesloten woongemeenschappen
- Consulents
- Verwante (ook buitenlandse) organisaties
- De digitale 'Gewoon Anders'
- Het logeernetwerk
- Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen

En ook voor informatie over:

- Adressen van andere woongemeenschappen
- Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

Forum

www.gemeenschappelijkwonen.nl/forum

Twitter accounts

@centraalwonen
@CohousingNL
@GemWonenDag

